

РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

© 2017 БЕГЛАРАШВІЛІ О. П., КУЛІК А. В.

УДК 332.1:339.33(477)

Бегларашвілі О. П., Кулік А. В. Регіональні аспекти розвитку оптової торгівлі України

Метою статті є дослідження регіональних аспектів і тенденцій розвитку підприємств оптової торгівлі у західних областях України. Висвітлено регіональні аспекти основних показників розвитку підприємств оптової торгівлі західного регіону України. Проаналізовано динаміку показників оптового товарообороту в західних областях України за товарними групами, забезпеченістю населення складською площею, середнім розміром складської площі на один склад, щільністю розміщення складів. Перспективою подальших досліджень у цьому напрямі є розробка стратегії забезпечення раціональної організації оптової торгівлі, яка має сприяти зменшенню регіональних асиметрій у рівнях територіальної організації оптових підприємств.

Ключові слова: підприємства оптової торгівлі, щільність розміщення складів, оптовий товарооборот.

Табл.: 5. **Бібл.:** 13.

Бегларашвілі Оксана Петрівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри торговельного підприємництва, Київський національний торговельно-економічний університет (вул. Кіото, 19, Київ, 02156, Україна)

E-mail: puente@meta.ua

Кулік Анна Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри торговельного підприємництва, Київський національний торговельно-економічний університет (вул. Кіото, 19, Київ, 02156, Україна)

E-mail: kylik_anna@ukr.net

УДК 332.1:339.33(477)

Бегларашвили О. П., Кулик А. В. Региональные аспекты развития оптовой торговли Украины

Целью статьи является исследование региональных аспектов и тенденций развития предприятий оптовой торговли в западных областях Украины. Освещены региональные аспекты основных показателей развития предприятий оптовой торговли западного региона Украины. Проанализирована динамика показателей оптового товарооборота западных областей Украины по товарным группам, обеспеченности населения складской площадью, среднему размеру складской площади на один склад, плотности размещения складов. Перспективой дальнейших исследований в этом направлении является разработка стратегии обеспечения рациональной организации оптовой торговли, которая должна способствовать уменьшению региональных асимметрий в уровнях территориальной организации оптовых предприятий.

Ключевые слова: предприятия оптовой торговли, плотность размещения складов, оптовый товарооборот.

Табл.: 5. **Библ.:** 13.

Бегларашвили Оксана Петровна – кандидат экономических наук, доцент кафедры торгового предпринимательства, Киевский национальный торговельно-экономический университет (ул. Киото, 19, Киев, 02156, Украина)

E-mail: puente@meta.ua

Кулик Анна Владимировна – кандидат экономических наук, доцент кафедры торгового предпринимательства, Киевский национальный торговельно-экономический университет (ул. Киото, 19, Киев, 02156, Украина)

E-mail: kylik_anna@ukr.net

UDC 332.1:339.33(477)

Beglarashvili O. P., Kulik A. V. The Regional Aspects of the Development of Wholesale Trade in Ukraine

The article is aimed at studying the regional aspects and tendencies in the development of wholesale trade enterprises in the western regions of Ukraine. The regional aspects of the main indicators for the development of wholesale trade enterprises in the western part of Ukraine are highlighted. The dynamics of indicators of the wholesale turnover of the western regions of Ukraine were analyzed by product groups, the population's provision with the warehousing area, the average size of the storage area by one warehouse, the location density of warehouses. Prospect for further research in this direction is the development of a strategy for a rational wholesale trade organization, which should facilitate to reducing the regional asymmetries in the levels of the territorial organization of wholesale trade enterprises.

Keywords: wholesale trade enterprises, location density, wholesale turnover.

Tbl.: 5. **Bibl.:** 13.

Beglarashvili Oksana P. – PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Trade Business, Kyiv National University of Trade and Economics (19 Kioto Str., Kyiv, 02156, Ukraine)

E-mail: puente@meta.ua

Kulik Anna V. – PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Trade Business, Kyiv National University of Trade and Economics (19 Kioto Str., Kyiv, 02156, Ukraine)

E-mail: kylik_anna@ukr.net

Можливість суспільства вирішувати найважливіші соціально-економічні проблеми значною мірою відображає розвиток торгівлі. В умовах сьогодення торгівля перетворилася в складну динамічну систему, що функціонує в системі ринкового середовища. Усе, що відбувається в економічному і соціальному житті як країни, так і регіонів, знаходить своє відображення в розвитку та діяльності оптової торгівлі, яка внаслідок особливого положення в системі товароруху сприяє розвитку як підприємств сфери виробництва, так і роздрібною торгівлі.

Незважаючи на те, що Україна вже тривалий час знаходиться у стані економічної кризи, оптова торгівля як галузь товарного обігу виконує роль економічного

двигуна, що спрямований на підтримку вітчизняного виробника та повинен стати дієвим механізмом економічного розвитку.

Особливе значення оптової торгівлі як двигуна товароруху в розподільчій системі, ланки, що зв'язує виробництво та споживання, зумовлює актуальність досліджень особливостей функціонування та розвитку оптової торгівлі як в економіці загалом, так і в окремих регіонах.

Дослідженням проблем розвитку підприємств оптової торгівлі займаються вітчизняні науковці, а саме: Н. Ільченко досліджує тенденції розвитку підприємств оптової торгівлі та шляхи оптимізації бізнес-процесів [4; 5], Г. Богославець [1] вивчає проблеми та перспективи розвитку підприємств оптової торгівлі України,

Н. Трішкіна [13] та О. Трубей [12] працюють над вивченням інноваційних підходів розвитку оптової торгівлі України. Однак залишається низка проблем розвитку підприємств оптової торгівлі на регіональному рівні, які потребують більш детального аналізу та дослідження.

Метою статті є дослідження регіональних аспектів і тенденцій розвитку підприємств оптової торгівлі в західних областях України.

Оптова торгівля перш за все є складовою частиною сфери обігу. Вона здійснює накопичення та переміщення товарів і виступає важелем управління товарними ресурсами як у регіонах, так і по країні в цілому.

Проте розвиток підприємств будь-якої галузі, зокрема оптової торгівлі, вимагає значних обсягів інвестицій.

Табл. 1 демонструє обсяги капітальних інвестицій у західному регіоні України протягом 2011–2015 рр.

вого товарообороту у 2,6 разу протягом 2011–2015 рр. можна спостерігати в Тернопільській обл. Це відбулося за рахунок зростання оптового товарообороту продовольчих товарів з 8701,2 млн грн у 2011 р. до 24689,8 млн грн. у 2015 р., тобто у 2,8 разу, та за рахунок зростання оптового товарообороту непродовольчих товарів майже у 2 рази. Протягом досліджуваного періоду негативні тенденції щодо суттєвого зменшення обсягу оптового товарообороту непродовольчих товарів характерні для Львівської обл. (на 17,5%) та Чернівецької обл., де цей показник катастрофічно знизився на 68%. Решта областей, що брали участь у дослідженні, демонструють незначне зростання обсягів оптового товарообороту протягом 2011–2015 рр. приблизно в 1,3 разу.

«Ще однією важливою характеристикою розвитку суб'єктів оптової торгівлі є оцінка їх матеріально-технічного потенціалу. Базою такого дослідження є показники, що характеризують наявність та забезпеченість цих суб'єктів господарювання складською площею» [12, с. 207].

Таблиця 1

Капітальні інвестиції у західному регіоні України у 2011–2015 рр.

Капітальні інвестиції по областях, млн грн	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2015 р. до 2011 р., %
Волинська обл.	2577	3255	3327	3390	6167	239,3
Закарпатська обл.	3052	2736	2646	2639	3778	123,8
Івано-Франківська обл.	4256	5167	4797	6837	9609	225,8
Львівська обл.	12114	11173	9817	9555	13387	110,5
Рівненська обл.	2566	2771	2837	2805	4334	168,9
Тернопільська обл.	2524	3375	2976	2590	3828	151,7
Чернівецька обл.	1794	2229	2257	1687	2789	155,5

Джерело: складено за [11, с. 367].

Дані табл. 1 свідчать про незначне зростання капітальних інвестицій в Україні. Відносно позитивну динаміку можна відстежити у Волинській тв. Івано-Франківській областях, де капітальні інвестиції зросли відповідно у 2,4 та 2,3 разу. Решта досліджуваних областей України західного регіону демонструють незначне зростання цього показника – від 23,8% у Закарпатській обл. до 68,9% у Рівненській обл. Варто зауважити, що 2013 р. характеризується значним зниженням обсягів капітальних інвестицій, порівняно з 2011–2012 рр., у всіх регіонах України. Наступні два роки можна спостерігати незначне зростання даного показника, але важливо брати до уваги суттєве зростання індексу цін на спожиткові та промислові товари протягом цього періоду.

Одним із найважливіших показників, що характеризує розвиток оптових підприємств, є показник оптового товарообороту та його структури [2].

Табл. 2 містить дані про оптовий товарооборот у західному регіоні України за товарними групами протягом 2011–2015 рр.

Аналізуючи показники табл. 2, можна стверджувати про скрутну ситуацію в оптовій торгівлі західного регіону України. Так, найбільші обсяги зростання опто-

Кількість підприємств оптової торгівлі, що мають склади, та забезпеченість складською площею в західному регіоні України у 2012–2014 рр. демонструють показники табл. 3.

Варто зауважити, що дані показники не обліковувалися Державною службою статистики до 2012 р. і після 2015 р., тобто аналіз можна провести виходячи з наявних даних офіційних джерел, що ускладнює подальші дослідження тенденцій розвитку оптової торгівлі в Україні в цілому та окремих регіонів зокрема.

Показники табл. 3 свідчать про суттєве скорочення кількості підприємств, що мають склади, у 2012–2014 рр. Так, цей показник скоротився майже на 40% у Чернівецькій та Тернопільській областях. Однак решта досліджуваних областей регіону також демонструють зазначену негативну тенденцію. Відповідно можна спостерігати значне зниження показника забезпеченості складською площею, м² на 10 000 осіб. У Тернопільській та Чернівецькій областях він знизився до катастрофічних відміток – на 60,9% та 65,1%.

Показники середнього розміру складської площі та щільності розміщення складів у західному регіоні України у 2012–2014 рр. містяться в табл. 4.

Таблиця 2

Оптовий товарооборот у західному регіоні України за товарними групами у 2011–2015 рр.

Оптовий товарооборот за областями, млн грн	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2015 р. до 2011 р., %
Волинська обл., у т. ч.	13291,4	8909,8	8743,0	14149,1	18495,0	139,2
продовольчі товари	2972,3	2350,1	2046,9	2820,7	4109,0	138,2
непродовольчі товари	10319,1	6559,7	6696,1	11328,4	14386,0	139,4
Закарпатська обл., у т. ч.	10139,8	8799,4	11151,6	12807,3	14000,1	138,1
продовольчі товари	1907,0	1694,1	1142,4	1219,8	2223,9	116,6
непродовольчі товари	8232,8	7105,3	10009,2	11587,5	11776,2	143,0
Івано-Франківська обл., у т. ч.	6377,2	7255,4	10558,7	6770,0	9244,6	145,0
продовольчі товари	2546,6	2245,9	3243,4	1902,9	3036,2	119,2
непродовольчі товари	3830,6	5009,5	7315,3	4867,1	6208,4	162,1
Львівська обл., у т. ч.	39393,1	41664,0	39196,3	41679,6	36354,2	92,3
продовольчі товари	6657,0	7620,1	6521,7	7236,5	9356,0	140,5
непродовольчі товари	32736,0	34043,9	32674,6	34443,1	26998,3	82,5
Рівненська обл., у т. ч.	4683,7	4387,5	4307,1	4448,8	6231,1	133,0
продовольчі товари	1726,5	1513,4	1555,3	1860,8	2228,8	129,1
непродовольчі товари	2957,2	2874,1	2751,8	2588,0	4002,3	135,3
Тернопільська обл., у т. ч.	11666,2	19434,4	19617,1	22884,6	30458,6	261,1
продовольчі товари	8701,2	15384,7	15906,9	18042,6	24689,8	283,8
непродовольчі товари	2965,0	4049,7	3710,2	4842,0	5768,8	194,6
Чернівецька обл., у т. ч.	7206,3	3174,2	3061,0	2751,0	3690,8	51,2
продовольчі товари	1759,9	1461,0	1540,8	1389,7	1947,6	110,7
непродовольчі товари	5446,3	1713,2	1520,2	1361,3	1743,1	32,0

Джерело: складено за [7, с. 16–17; 8, с. 6; 9, с. 6; 10, с. 6].

Таблиця 3

Кількість підприємств оптової торгівлі, що мають склади, та забезпеченість складською площею у західному регіоні України у 2012–2014 рр.

Показник	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2014 р. до 2012 р., %
Кількість підприємств, що мають склади, у Волинській обл., од.	130	131	102	78,5
Забезпеченість складською площею, м ² на 10 000 осіб	1867,4	1881,5	1092,2	58,5
Кількість підприємств, що мають склади, у Закарпатській обл., од.	81	72	72	88,9
Забезпеченість складською площею, м ² на 10 000 осіб	945,0	888,7	793,3	83,9
Кількість підприємств, що мають склади, у Івано-Франківській обл., од.	135	120	90	66,7
Забезпеченість складською площею, м ² на 10 000 осіб	2081,1	2070,6	1460,5	70,2
Кількість підприємств, що мають склади, у Львівській обл., од.	316	287	244	77,2
Забезпеченість складською площею, м ² на 10 000 осіб	1836,6	1770,9	15349,9	835,8
Кількість підприємств, що мають склади, у Рівненській обл., од.	57	58	53	93,0
Забезпеченість складською площею, м ² на 10 000 осіб	1299,1	1036,1	911,2	70,1
Кількість підприємств, що мають склади, у Тернопільській обл., од.	67	48	40	59,7
Забезпеченість складською площею, м ² на 10 000 осіб	1665,1	1561,9	651,2	39,1
Кількість підприємств, що мають склади, у Чернівецькій обл., од.	53	40	32	60,4
Забезпеченість складською площею, м ² на 10 000 осіб	1564,5	637,7	546,2	34,9

Джерело: складено за [7, с. 79; 8, с. 26; 9, с. 26; 10, с. 26; 3, с. 11, 14].

Середній розмір складської площі та щільність розміщення складів у західному регіоні України у 2012–2014 рр.

Показник	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2014 р. до 2012 р., %
Середній розмір складської площі на 1 підприємство у Волинській обл., м ²	1493,9	1495,6	1116,7	74,8
Щільність розміщення складів, од. на 100 км ²	0,6	0,7	0,5	78,5
Середній розмір складської площі на 1 підприємство у Закарпатській обл., м ²	1463,5	1551,3	1387,8	94,8
Щільність розміщення складів, од. на 100 км ²	0,6	0,6	0,6	88,9
Середній розмір складської площі на 1 підприємство в Івано-Франківській обл., м ²	2130,1	2384,8	2243,6	105,3
Щільність розміщення складів, од. на 100 км ²	1,0	0,9	0,6	66,7
Середній розмір складської площі на 1 підприємство у Львівській обл., м ²	1476,7	1566,3	1596,6	108,1
Щільність розміщення складів, од. на 100 км ²	1,4	1,3	1,1	77,2
Середній розмір складської площі на 1 підприємство в Рівненській обл., м ²	2636,6	2070,2	1996,4	75,7
Щільність розміщення складів, од. на 100 км ²	0,3	0,3	0,3	93,0
Середній розмір складської площі на 1 підприємство в Тернопільській обл., м ²	2677,4	3492,6	1741,9	65,1
Щільність розміщення складів, од. на 100 км ²	0,5	0,3	0,3	59,7
Середній розмір складської площі на 1 підприємство в Чернівецькій обл., м ²	2677,8	1448,4	1553,3	58,0
Щільність розміщення складів, од. на 100 км ²	0,7	0,5	0,4	60,4

Джерело: складено за [7, с. 79; 8, с. 26; 9, с. 26; 10, с. 26; 3, с. 11, 14].

Проаналізувавши показники табл. 4, можна дійти висновку, що протягом 2012–2014 рр. середній розмір складської площі на 1 підприємство зріс лише в Івано-Франківській обл. – на 5,3% та у Львівській обл. – на 8,1%. Решта областей досліджуваного регіону України демонструють тенденцію до зниження цього показника – від 5,2% у Закарпатській обл. до 42% у Чернівецькій обл. Показник щільності розміщення складів також зазнав значних змін. Так, якщо у 2012 р. у Чернівецькій обл. він становив 0,7 од. на 100 км², то вже у 2014 р. знизився до 0,4.

Аналогічну ситуацію можна спостерігати щодо зміни кількості складів-холодильників у західному регіоні України, що демонструють показники табл. 5.

Аналізуючи показники табл. 5, можна стверджувати про критичний стан щодо складів-холодильників в Україні – скорочення їх кількості протягом 2010–2014 рр. становить до 69,6% у Львівській обл. Негативні тенденції також зберігаються у Волинській, Закарпатській, Івано-Франківській та Тернопільській областях. У Рівненській обл. за цей період кількість складів-холодильників зросла до 15 од., що становить 15,4%, порівняно із 2011 р., та у Чернівецькій обл. цей показник зріс на 77,8% протягом досліджуваного періоду. Зауважимо, що досліджувати регіональні аспекти розвитку оптової торгівлі після 2014 р. стає дедалі складніше, оскільки Державною службою статистики не обліковуються багато важливих показників.

ВИСНОВКИ

Нарощування обсягів виробництва вітчизняних виробників, збільшення кількості суб'єктів малого та середнього бізнесу, підприємств, які займаються виробництвом товарів народного споживання, – основні фактори позитивного впливу на розвиток оптової торгівлі в Україні.

Отримані дані свідчать про незначне зростання капітальних інвестицій у західних регіонах України, але важливо брати до уваги суттєве зростання індексу цін на спожиткові та промислові товари протягом цього періоду.

Аналізуючи показники обсягів та структури оптової торгівлі західного регіону України, можна стверджувати про скрутну ситуацію, що склалася. І якщо в Тернопільській обл. протягом 2011–2015 рр. можна спостерігати найбільші обсяги зростання оптового товарообороту (2,6 разу), то негативні тенденції характерні для Львівської обл. (на 17,5%) та Чернівецької обл., де цей показник катастрофічно знизився на 68%. Інші чотири західні області демонструють незначне зростання обсягів оптового товарообороту приблизно в 1,3 разу.

Відсутність статистичних даних щодо наявності та забезпеченості складською площею за 2015 р. не дає змоги об'єктивно оцінити фактичний стан забезпечення підприємств торгівлі, але попередні дані свідчать про суттєве скорочення кількості підприємств, що мають склади. Це підтверджується і тенденцією до зниження середнього розміру складської площі на 1 підприємство цього показника – від 5,2% у Закарпатській обл. до 42%

Кількість складів-холодильників на підприємствах оптової торгівлі в західному регіоні України у 2011–2014 рр.

Область	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2014 р. до 2011 р., %
Волинська обл.	25	28	27	10	40,0
Закарпатська обл.	20	12	11	9	45,0
Івано-Франківська обл.	36	35	31	16	44,4
Львівська обл.	135	62	52	41	30,4
Рівненська обл.	13	14	13	15	115,4
Тернопільська обл.	12	9	10	7	58,3
Чернівецька обл.	9	15	17	16	177,8

Джерело: складено за [6; 7, с. 80; 8, с. 27; 9, с. 27; 10, с. 27].

у Чернівецькій обл. Показник щільності розміщення складів також зазнав значних змін. Так, якщо у 2012 р. у Чернівецькій обл. він становив 0,7 од. на 100 км², то вже у 2014 р. знизився до 0,4.

Можна стверджувати і про критичний стан щодо складів-холодильників в Україні – скорочення їх кількості протягом 2010–2014 рр. становить до 69,6% у Львівській обл.

З наведених причин оптова торгівля західного регіону не забезпечує повною мірою своєчасне постачання товарів роздрібним підприємствам в оптимальних обсягах і належному асортименті. Тому проведення цілеспрямованої державної політики розвитку оптової торгівлі стало нагальною потребою сьогодення. ■

ЛІТЕРАТУРА

- 1. Богославець Г. М., Трубей О. М.** Проблеми та перспективи розвитку підприємств оптової торгівлі України. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: «Економічні науки»*. 2014. Вип. 5. Ч. 2. С. 28–32.
- 2.** Головне управління статистики в Київській області. URL: <http://kievobl.ukrstat.gov.ua/content/p.php3?c=706&lang=1>
- 3.** Демографічний щорічник «Населення України за 2014 рік»/Державна служба статистики України. Київ, 2015. 118 с.
- 4. Ільченко Н. Б.** Оптимізація бізнес-процесів на підприємстві оптової торгівлі. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: «Економічні науки»*. 2014. Вип. 6. Ч. 2. С. 170–174.
- 5. Ільченко Н. Б.** Тенденції розвитку підприємств оптової торгівлі в Україні. *Вісник ОНУ ім. Мечнікова*. 2014. Т. 19. Вип. 2/3. С. 132–135.
- 6. Русак А. Л.** Дослідження технологічних параметрів та критеріїв ефективності роботи низькотемпературних складів. *Наукові вісті Даліського університету*. 2014. № 11. URL: <http://dSPACE.snu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/264/1/19.pdf>
- 7.** Статистичний збірник «Оптова і біржова торгівля України у 2012–2013 роках». Київ: Державна служба статистики України, 2014. 66 с.
- 8.** Статистичний бюлетень «Продаж і запаси товарів (продукції) в оптовій торгівлі за 2011 рік». Київ: Державна служба статистики України, 2012. 23 с.
- 9.** Статистичний бюлетень «Продаж і запаси товарів (продукції) в оптовій торгівлі за 2014 рік». Київ: Державна служба статистики України, 2014. 30 с.
- 10.** Статистичний бюлетень «Продаж і запаси товарів (продукції) в оптовій торгівлі за 2015 рік». Київ: Державна служба статистики України, 2015. 30 с.

11. Статистичний щорічник України за 2015 рік. Київ: Державна служба статистики України, 2016. 575 с.

12. Трубей О. М. Інноваційний розвиток підприємств оптової торгівлі. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2014. Вип. 1. Ч. 2. С. 205–210.

13. Тришкіна Н. І. Інноваційні підходи розвитку оптової торгівлі України. *Науковий вісник Буковинського державного фінансово-економічного університету*. 2014. Вип. 27. С. 411–416.

REFERENCES

- Bohoslavets, H. M., and Trubei, O. M. "Problemy ta perspektyvy rozvytku pidpriemstv optovoi torhivli Ukrainy" [Problems and prospects of development of wholesale trade enterprises of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Ser.: Ekonomichni nauky*. Vol. 2, no. 5 (2014): 28-32.
- Holovne upravlinnia statystyky v Kyivskii oblasti. <http://kievobl.ukrstat.gov.ua/content/p.php3?c=706&lang=1>
- Ilchenko, N. B. "Optimizatsiia biznes-protsesiv na pidpriemstvi optovoi torhivli" [Optimization of business processes at the enterprise of wholesale trade]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Ser.: Ekonomichni nauky*. Vol. 2, no. 6 (2014): 170-174.
- Ilchenko, N. B. "Tendentsii rozvytku pidpriemstv optovoi torhivli v Ukraini" [Trends in the development of wholesale companies in Ukraine]. *Visnyk ONU im. Mechnikova*. Vol. 19, no. 2/3 (2014): 132-135.
- Naselennia Ukrainy za 2014 rik* [Population of Ukraine for 2014]. Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, 2015.
- Optova i birzhova torhivlia Ukrainy u 2012–2013 rokakh* [Wholesale and stock trade of Ukraine in 2012-2013]. Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, 2014.
- Prodazh i zapasy tovariv (produksii) v optovii torhivli za 2011 rik* [Sales and stocks of goods (products) in the wholesale trade for 2011]. Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, 2012.
- Prodazh i zapasy tovariv (produksii) v optovii torhivli za 2014 rik* [Sales and stocks of goods (products) in wholesale trade for 2014]. Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, 2014.
- Prodazh i zapasy tovariv (produksii) v optovii torhivli za 2015 rik* [Sale and stocks of goods (products) in wholesale trade for 2015]. Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, 2015.
- Rusak, A. L. "Doslidzhennia tekhnolohichnykh parametriv ta kryteriiv efektyvnosti roboty nyzkotemperaturnykh skladiv" [Investigation of technological parameters and performance criteria of low temperature compositions]. *Naukovi visti Dalivskoho universytetu*. 2014. <http://dSPACE.snu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/264/1/19.pdf>
- Statystychnyi shchorichnyk Ukrainy za 2015 rik* [Statistical Yearbook of Ukraine for 2015]. Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, 2016.

Trishkina, N. I. "Innovatsiini pidkhody rozvytku optovoi torhivli Ukrainy" [Innovative approaches to the development of wholesale trade of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Bukovynskoho derzhavnogo finansovo-ekonomichnoho universytetu*, no. 27 (2014): 411-416.

Trubei, O. M. "Innovatsiinyi rozvytok pidpriemstv optovoi torhivli" [Innovative development of wholesale enterprises]. *Teoretichni i praktichni aspekty ekonomiky ta intelektualnoi vlasnosti*. Vol. 2, no. 1 (2014): 205-210.

УДК 658.7

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЛАНЦЮГІВ ПОСТАВОК ПІДПРИЄМСТВА РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ

© 2017 КОЧУБЕЙ Д. В., ГРИГОРЕНКО Т. М.

УДК 658.7

Кочубей Д. В., Григоренко Т. М. Особливості формування ланцюгів поставок підприємства роздрібною торгівлю

У статті досліджено особливості функціонування підприємств роздрібною торгівлю в ланцюгах поставок; визначено межі та розмірності ланцюга поставок підприємства роздрібною торгівлю; запропоновано диференціацію методів управління та оцінки ефективності ланцюга поставок підприємства роздрібною торгівлю. Визначено провідну роль логістичного сервісу підприємства роздрібною торгівлю у формуванні сервісного потоку в ланцюзі поставок. Розглянуто поняття ланцюга поставок, керованого попиту; визначено перспективність застосування такого підходу в майбутньому для забезпечення стійких конкурентних переваг підприємства роздрібною торгівлю. Для оцінки результатів управління ланцюгом поставок запропоновано поєднати системи оцінки постачання підприємства та оцінки логістичного сервісу, що надається споживачам підприємства роздрібною торгівлю. Наукова та практична корисність запропонованого підходу полягає в можливості підприємства точніше врахувати особливості логістичного партнерства з контрагентами в ланцюгу поставок та досягти максимальної ефективності управління ним.

Ключові слова: ланцюг поставок, управління ланцюгом поставок, логістичний процес, логістична діяльність підприємства роздрібною торгівлю, логістичні зв'язки.

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 9.

Кочубей Дмитро Вячеславович – кандидат економічних наук, доцент кафедри торговельного підприємництва та логістики, Київський національний торговельно-економічний університет (вул. Києво, 19, Київ, 02156, Україна)

E-mail: dv.kochubey@gmail.com

Григоренко Тетяна Миколаївна – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри торговельного підприємництва та логістики, Київський національний торговельно-економічний університет (вул. Києво, 19, Київ, 02156, Україна)

E-mail: tetyanagrygorenko@gmail.com

УДК 658.7

UDC 658.7

Кочубей Д. В., Григоренко Т. М. Особенности формирования цепей поставок предприятия розничной торговли

В статье исследованы особенности функционирования предприятий розничной торговли в цепях поставок; определены границы и размерности цепи поставок предприятия розничной торговли; предложена дифференциация методов управления и оценки эффективности цепи поставок предприятия розничной торговли. Определена ведущая роль логистического сервиса предприятия розничной торговли в формировании сервисного потока в цепи поставок. Рассмотрено понятие цепи поставок, управляемой спросом; определена перспективность применения такого подхода в будущем для обеспечения устойчивых конкурентных преимуществ предприятия розничной торговли. Для оценки результатов управления цепью поставок предложено совместить системы оценки снабжения предприятия и оценки логистического сервиса, предоставляемого потребителям предприятия розничной торговли. Научная и практическая полезность предложенного подхода заключается в возможности предприятия точнее учесть особенности логистического партнерства с контрагентами в цепи поставок и достичь максимальной эффективности управления ею.

Ключевые слова: цепь поставок, управление цепью поставок, логистический процесс, логистическая деятельность предприятия розничной торговли, логистические связи.

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Библ.:** 9.

Кочубей Дмитрий Вячеславович – кандидат экономических наук, доцент кафедры торгового предпринимательства и логистики, Киевский национальный торгово-экономический университет (ул. Киево, 19, Киев, 02156, Украина)

E-mail: dv.kochubey@gmail.com

Григоренко Татьяна Николаевна – кандидат экономических наук, старший преподаватель кафедры торгового предпринимательства и логистики, Киевский национальный торгово-экономический университет (ул. Киево, 19, Киев, 02156, Украина)

E-mail: tetyanagrygorenko@gmail.com

Kochubei D. V., Grygorenko T. M. The Features of Formation of Supply Chains of Retail Trade Enterprise

The article explores the features of functioning of retail trade enterprises in supply chains; boundaries and dimensions of the supply chain of retail trade enterprise have been defined; a differentiation of methods for managing and assessing the efficiency of supply chain of retail trade enterprise has been proposed. The leading role of the logistic service of retail trade enterprises in generating service flows in terms of supply chain has been defined. The concept of supply chain driven by demand has been considered; the prospect for application of this approach in order to ensure the sustainable competitive advantages for retail trade enterprise has been identified. In order to assess the results of management of supply chain, it is proposed to combine the assessment system of the supply of enterprise and the assessment system of the logistic service provided to consumers of the retail trade enterprise. The scientific and practical usefulness of the proposed approach lies in the ability of the enterprise to better reflect the logistical partnership with the parties in the supply chain and to achieve maximum efficiency in its management.

Keywords: supply chain, management of supply chain, logistic process, logistic activities of retail trade enterprise, logistic relations.

Fig.: 1. **Tbl.:** 1. **Bibl.:** 9.

Kochubei Dmytro V. – PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Enterprise Trade and Logistics, Kyiv National University of Trade and Economics (19 Kioto Str., Kyiv, 02156, Ukraine)

E-mail: dv.kochubey@gmail.com

Grygorenko Tetyana M. – PhD (Economics), Senior Lecturer of the Department of Enterprise Trade and Logistics, Kyiv National University of Trade and Economics (19 Kioto Str., Kyiv, 02156, Ukraine)

E-mail: tetyanagrygorenko@gmail.com